

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра української літератури ім. акад. М. Возняка

Затверджено
на засіданні кафедри української літератури
ім. акад. М. Возняка
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 27 серпня 2025 року)

Завідувач кафедри

Володимир МИКИТЮК

Силабус з навчальної дисципліни
«Методологія наукового дослідження»,
що викладається в межах ОПІ другого (магістерського) рівня
вищої освіти для здобувачів з предметної спеціальності:
А4.09 Інформатика

Назва курсу	Методологія наукового дослідження
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1. / онлайн (використання платформи ZOOM/TEAMS у разі необхідності дотримання безпекових вимог)
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет, кафедра української літератури імені академіка М. Возняка
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	A1 Освіта A4. Середня освіта A4.09 Інформатика
Викладачі курсу	Крохмальний Роман Олексійович, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури імені академіка М. Возняка
Контактна інформація викладачів	roman.krokhmalnyi@lnu.edu.ua, https://philology.lnu.edu.ua/employee/krokhmalnyy-roman 79000, м. Львів, вул. Університетська, 1, тел. (032) 272-41-88
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення дисципліни за попередньою домовленістю. Онлайн консультації за попередньою домовленістю. Для погодження часу онлайн консультації слід писати на електронну пошту викладача roman.krokhmalnyy@lnu.edu.ua
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/metodolohiia-naukovykh-doslidzhen
Інформація про курс	Курс передбачає вивчення основних засад методології наукового дослідження крізь призму розгляду науки як сучасного соціального інституту, як об'єкта наукової комунікації, ознайомлює студентів із особливостям наукових досліджень в інформаційному суспільстві і охоплює основні відомості про методологію наукового дослідження, зокрема загальнонаукові та інформаційні технології в гуманітаристиці, розкриваючи особливості наукової комунікації і пропонуючи погляд на вивчення науки як особливого виду людської життєдіяльності, огляд еволюції «науки про науку», особливостей творення наукового знання і тексту, ролі особистості вченого в суспільному житті, розкриваючи використання інформаційних технологій та штучного інтелекту (в єдності переваг та ризиків і викликів).
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Методологія наукового дослідження» є нормативною дисципліною зі спеціальності А4 Середня освіта для освітньої програми А4.09 Інформатика другого (магістерського) рівня освіти, яка викладається в ІХ семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	МЕТА курсу зумовлена потребою сформувати у студентів розуміння основних принципів, понять і термінів, пов'язаних із елементами методологією проведення наукових досліджень, з особливостями організації та планування у науковій сфері людської життєдіяльності, осмислення науки як сучасного соціального інституту. В центрі уваги - основні елементи методології наукового дослідження, його головні логічні, комунікативні, інформаційні та ін. параметри. Основні завдання курсу: – спроба сформувати систему знань і скерувати студентів до актуалізації наукової свідомості у різних галузях (у галузі педагогіки та сучасних інформаційних технологій зокрема); – розкрити наукові закономірності формування інформаційного суспільства як об'єкта людського пізнання;

	<p>– вивчення наукових основ педагогічної майстерності в умовах сучасних глобалізаційних процесів і тенденцій, пов'язаних із екстремально швидким зростанням інформаційних технологій</p> <p>Студенти I року навчання ОР Магістр володіють базовими знаннями у своїй професійній сфері, відтак завдання цього курсу зумовлене метою скерувати професійно-наукове становлення студентів із допомогою наукового інструментарію у відповідній галузі, системно проявити наукову діяльність як специфічний вид теоретико-прикладної спеціальної діяльності, яка спрямована на формування та доведення наукових гіпотез, концепцій, теорій.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основні джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків: Право, 2023. 488 с. 2. Дзьобань О. П. Філософія науки: підручник. Київ; Одеса: Фенікс, 2024. 516 с. 3. Дзьобань О. П. Методологія, організація та технологія наукових досліджень : навч. посіб. для аспірантів / О. П. Дзьобань ; ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». – Київ; Одеса : Фенікс, 2025. – 284 с. 4. Малигіна В. Д., Холодова О. Ю., Акімова Л. М. Методологія наукових досліджень: монографія. Рівне: НУВГП, 2016. 247 с. 5. Основи наукових досліджень : навч.-метод. посібник / за редакцією Р. О. Крохмального. 2-ге вид., перероб. і допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 464 с. 6. Петровський П. М. Методологія наукового дослідження публічно-управлінської сфери: навчальний посібник. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2023. 307 с. 7. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text 8. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю : монографія / Пилип Селігей; НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. Київ : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2016. 627 с. 9. Філософські проблеми наукового пізнання: навчально-методичний посібник для здобувачів освітньо-наукового рівня вищої освіти / П. В. Квіткін, О. П. Дзьобань, О. Ю. Панфілов, Р. В. Гула та ін. Харків: ХНУПС, 2021. 228 с. <p>Додаткові:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Центр учб. літ., 2014. 142 с 2. Бойко Ю. П., Тарасова О. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Хмельницький: ХНУ, 2023. 138 с 3. Вержиховська О.М., Гурський В.А, Плахтій М.П.Г95 Науково-дослідна діяльність в галузі освіти. Навчально-методичний посібник. – Вид. 2-е, доповнене і перероблене / За ред П.Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський: МЕДОБОРИ ПП, 2015. –137 с. 4. Герасимів Т. З. Методологія правових досліджень: словник основних термінів і понять. Львів: Растр-7, 2023. 159 с.

	<p>5. Крохмальний Р.О, Крохмальна Г.І. Навчальний контент в епоху мережевої логіки та розвитку елементів штучного інтелекту: терміни і проблеми // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. Випуск 39. 2023 р. С.116–126.</p> <p>6. Крохмальний Р.О, Крохмальна Г.І. Інструменти ШІ, генерування текстів та концепти навчальної комунікації // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. Випуск 40. 2024 р. С.163-177.</p> <p>7. Крохмальний Роман. Літературознавчий текст, концепти наукової комунікації та когерентність художніх образів/ DE NOBIS NON NOBIS: українська філологія у просторі та часі : монографія / [В. Микитюк, Р. Крохмальний, М. Гнатюк та ін.] ; за ред. Володимира Микитюка. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2025. С.17-56.</p> <p>8. Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с. - Режим доступу: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/08/Melnyk60h84-2016-ilovepdf-compressed.pdf</p> <p>9. Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень: навчальний посібник / за ред. д-ра е Палагін О. В., Кургаєв О. П. Міждисциплінарні наукові дослідження: оптимізація системно-інформаційної підтримки. Вісник Національної академії наук України. Київ, 2009. № 3. С. 14-25.</p> <p>10. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.</p> <p>11. Писати аналітику може кожен. Мистецтво переконливого тексту: посібник / Катерина Зарембо [упоряд.] та ін.; передм. Олександра Сушка. Київ: Віхола, 2023. 221 с.</p> <p>12. Семенов О. М., Рудь О. М. Культура фахової мови: навчальний посібник. Суми: РВВ СОППО, 2014. 260 с.</p> <p>Інтернет-джерела http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=JRN&P21DBN=JRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=I=&S21COLORTERMS=0&S21STR=%D0%9616225</p>
Тривалість курсу	120 год.
Обсяг курсу	36 (тут і далі для заочної форми в дужках - 20) годин аудиторних занять. З них: денна(заочна) форма навчання- 12(6) годин лекцій, 24(10) годин практичних занять та 84(104) годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знати основні поняття науки; види наукової діяльності; загальнонаукові методи досліджень; засади побудови наукової комунікації відповідної галузі знань; принципи провадження наукового дослідження, його основні етапи; концепції, методологічні пріоритети, соціально-ієрархічні зв'язки у системі наукового пізнання України. - Вміти опрацьовувати наукові джерела різних жанрів; у навчальній науково-дослідній діяльності (при написанні

	<p>магістерської роботи, наукових статей тощо) послуговуватися основними, притаманними для відповідної спеціальності, методами та концепціями досліджень. обирати, пояснювати та формулювати проблему дослідження; здійснювати пошук наукової інформації, її оформлення відповідно до жанру обраного наукового документа; вмотивовано обирати методологічну основу дослідження, аналізувати літературно-наукові джерела; аналізувати основні положення концепцій, методологічних пріоритетів, соціально-ієрархічних зв'язків у системі наукового пізнання України.</p>
<p>Компетентності та програмні результати навчання</p>	<p>Інтегральна: Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК)</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.</p> <p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p> <p>ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.</p> <p>ФК8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.</p> <p>Компетентності предметної спеціальності (ПК)</p> <p>ПК1. Здатність розуміти концептуальні засади освіти в галузі інформатики та методики її викладання у закладах освіти, тенденції розвитку інформатики й інформатизації суспільства, використовувати теоретичні знання і практичні вміння щодо формування у здобувачів освіти базових і предметних інформатичних компетентностей.</p> <p>ПК2. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ПК6. Здатність до організації і проведення позанавчальної роботи здобувачів освіти з інформатики, їх самостійної і дослідницької роботи.</p> <p>ПК7. Здатність розуміти інноваційні ІКТ-зорієнтовані педагогічні технології та використовувати їх в навчальному процесі.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>РН6. Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.</p> <p>РН7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.</p> <p>РН14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.</p> <p>Програмні результати навчання для предметної спеціальності (ПРН):</p>

	<p>ПРН1. Розуміє концептуальні засади освіти в галузі інформатики та методики її викладання у закладах освіти, тенденції розвитку інформатики й інформатизації суспільства.</p> <p>ПРН2. Демонструє теоретичні знання і практичні вміння щодо формування у здобувачів освіти базових і предметних інформатичних компетентностей.</p> <p>ПРН9. Вміє організовувати і проводити позанавчальну, самостійну і дослідницьку роботу здобувачів освіти з інформатики.</p>
Ключові слова	Методологія наукового дослідження, наукові поняття, методи науки, наукова комунікація, наукознавство, етика науки, академічна доброчесність
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних (лабораторних) занять та консультацій для кращого розуміння тем
Теми	<p>ТЕМА 1. Наука як спеціальний вид людської діяльності</p> <p>ТЕМА 2. Наукова комунікація і наукова школа</p> <p>ТЕМА 3. Стил ь і мова наукового дослідження</p> <p>ТЕМА 4. Наукознавство як галузь наукового дослідження</p> <p>ТЕМА 5.Методологічна основа наукового дослідження. Загальнонаукові методи досліджень.</p> <p>ТЕМА 6. Методика теоретичних і експериментальних досліджень.</p> <p>ТЕМА 7. Технологія наукового дослідження. Наукометрія.</p> <p>ТЕМА 8. Етика наукового тексту. Плагіат. Науковий жаргон</p> <p><i>Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ</i></p>
Підсумковий контроль, форма	Іспит наприкінці семестру, письмовий (тести)
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з гуманітарних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату філософії, педагогіки тощо.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, семінари, дискусія, конспект статей із визначеної тематики предмету, есе, навчальні науково дослідні проекти
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загальнонавчаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25; • самостійна робота: 25 семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25; • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, презентація). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування</p>

	<p>занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні зайняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, які визначено для виконання усіх видів письмових робіт, які передбачено у межах курсу. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання також і іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного (семінарського) заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільними гаджетами під час заняття з метою, яка не пов'язана із навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толерують.</p>
<p>Питання до іспиту.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальнонаукова методологія. 2. Будова наукового тексту. 3. Види наукової діяльності, її суб'єкти 4. Віртуальне інформаційне середовище і розвиток наукових досліджень. 5. Джерела і методи пошуку матеріалів з теми дослідження. 6. Дисертація, автореферат. Особливості, форма і зміст. 7. Доповідь і публікація. Текст усний і писемний 8. Етапи становлення і розвитку науки 9. Жанри наукових досліджень. 10. Жанри наукового тексту: принцип поділу і характеристика. 11. Загальне наукознавство: соціологія науки, психологія науки, економіка науки, організація науки. 12. Загальнонаукові методи досліджень. 13. Закономірності наукової мови і вимоги наукового стилю. 14. Засади підготовки наукових працівників: державні програми. 15. Іван Франко про науку та основні засади наукової діяльності. 16. Ієрархія у системі української науки. 17. Індекс цитувань. 18. Класифікація наук. 19. Класифікація принципів науки і наукового пізнання 20. Методи роботи з літературою та іншими джерелами інформації 21. Методологічна основа дослідження. 22. Методологічна природа дослідження наукових систем різних типів. 23. Методологія – вчення про правила мислення при створенні теорії науки. 24. Методологія створення наукового тексту. 25. Моделі вивчення науки: інформаційна, логічна модель, гносеологічна модель, економічна модель, політична модель, соціологічна модель, демографічна модель, евристична модель, системотехнічна модель. 26. Наука – система понять і категорій. Еволюція наукових знань. 27. Наука як суспільно значима сфера людської діяльності та вид творчої діяльності. 28. Наукова галузь як самостійна замкнута система.

	<p>29. Наукове дослідження як форма здійснення і розвитку науки. 30. Науковий жаргон. 31. Наукові ступені і вчені звання Наукові та науково-педагогічні працівники. 32. Наукові установи та організації України. 33. Наукометрія. Наукометричні бази даних. 34. Новітній фундаментальний метод пізнання синергетичний підхід. 35. Ознаки та характеристики системи. 36. Організація праці дослідника. 37. Основні поняття науки: наукова ідея, гіпотеза, судження, умовивід, теорія, наукова концепція, науковий факт тощо. 38. Особиста картотека дослідника. 39. Первинна і вторинна наукова комунікація. 40. Питання про предмет, мету, завдання наукознавства. 41. Планування дослідження. 42. Поняття про метод і методологію. Методологія наукових досліджень і її функції. 43. Поняття про метод наукового дослідження: емпіричні методи дослідження (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент); методи, які використовуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівнях дослідження (абстрагування, аналіз і синтез, індукція і дедукція, моделювання та ін.). 44. Поняття про науковий результат. 45. Проблеми наукометрії. Наукометрія і рейтинги вищих навчальних закладів (самостійно - на матеріалі інтернет-джерел) 46. Поняття про науку, знання, наукове пізнання. Наука як спеціальний вид діяльності 47. Презентація наукових досліджень (технологічні засоби і проблеми). 48. Провідні науково-дослідні та навчальні центри України та їх внесок у розвиток галузі 49. Регулювання наукової діяльності. Законодавство України і наукова діяльність. 50. Риси наукового дослідження і логіка пізнання. 51. Рівні пізнання: почуттєвий і раціональний, емпіричний і теоретичний. 52. Рівні структури науки: описовий, аналітичний, синтетичний, конструктивний. 53. Розвиток новітньої філософії науки і техніки 54. Стиль і мова наукового дослідження. 55. Сучасне науково-теоретичне мислення 56. Теорія як ієрархічна метасистема. 57. Форми наукового знання. 58. Функції методології у різних галузях науки. 59. Характеристика процесу наукового пізнання. Суб'єкти та об'єкти пізнання.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостій-на, дискусія,	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання

		групова робота)			
1 / 2(1) год	Тема 1. Наука як спеціальний вид людської діяльності. А) дві сфери людської життєдіяльності Б) Наука як термін, поняття і категорія пізнання В) І. Франко про поняття «наука» Г) Наукова комунікація і наукова школа.	лекція	Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень : підруч. / М.Т.Білуха. – К. : АБУ, 2006.– 520 с. Семенюк Е. П., Мельник В. П. Філософія сучасної науки і техніки. Підручник. – Львів: Світ, 2006. – 152 с. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с. Франко І. Наука і її взаємини з працюючими класами // Іван Франко; Зібрання творів у 50-ти томах. – Т. 45. Філософські праці. – Київ: Наукова думка. – С. 24-40. Литвинова Л. Наукова комунікація як складова науки державного управління / Л. Литвинова // Актуальні проблеми державного управління. - 2012. - Вип. 4. - С. 26-30. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apd_2012_4_10 . Наукова школа – феномен науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://logos-kraine.com.ua/project/index.php?load=edu_shools_fenomn.html&project=nued2 . Гнізділова О. Ідентифікація феномену «Науково-педагогічна школа» [Текст] / О. Гнізділова // Педагогічні науки : зб. наук. пр. / Полтав. нац.пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2014. – Вип. 60. – С. 76–84. Саух, П. Ю. Феномен наукової школи в контексті реалій сучасної науки./ Становлення і розвиток науково-педагогічних шкіл: проблеми, досвід,	Самостійно опрацювати дві фахові публікації у наукових виданнях щодо наукового пізнання і науки як особливого виду людської життєдіяльності Подати у формі конспекту, або презентації (10 год.)	Результати надіслати викладачеві на е-пошту (упродовж 10 днів)

			<p>перспективи: зб. наук. праць / за ред. В. Кременя, Т. Левовицького. – Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2012. (692 с) – С. 44-51.</p> <p><i>Наукова періодика (за фахом студентів) – самостійний пошук публікацій в мережі Інтернет</i></p>		
2 / / 4(2) год.	Етапи становлення і розвитку науки. Науковий текст як явище комунікації	практичне заняття	<p>Питання для дискусії і обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Окресліть поняття «наукова комунікація». 2.Усне і писемне наукове спілкування: особливості та відмінності. 3.Думка і мова, думка і мислення. Праця О.Потебні «Думка і мова» 4.Слово, мова, мислення і образ (за працею О.Потебні). 5.Іван Франко «Із секретів поетичної творчості» (аналіз наукового тексту на прикладі трактату). <p>Семенюк Е. П., Мельник В. П. Філософія сучасної науки і техніки. Підручник. – Львів: Світ, 2006. – 152 с.</p> <p>Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень : підруч. / Д. М. Стеченко, О. С.Чмир. – К. : Знання, 2005. – 309 с.</p> <p>32. Краснобокий Ю.М. Словник-довідник науковця-початківця / Ю. М. Краснобокий К.М. Лемківський. – К.: НМЦВО, 2001. – 72 с.</p> <p>Мельник В.П. Антропологічні виміри сучасної науки: колективна монографія / За заг. ред. Мельника В.П. Людина в сучасному світі. Кн.1. Філософсько-культурологічні виміри. – Львів, 2012</p> <p>Шклярський В.І. Методологічні основи наукових досліджень / В.І. Шклярський. – Львів : Національний університет “Львівська політехніка”, 2006. – 127 с.</p> <p>Дубров Ю. Наука як система, що самоорганізується / Ю. Дубров // Вісник НАНУ – 2000. – № 2. – С. 16–22</p> <p>Шашкова Л. О. «ГЕНЕЗА НАУКИ».</p>	Самостійно опрацювати окремі питання в межах теми і на підставі фахових публікацій у наукових виданнях вказати на окремі особливості еволюції наукових досліджень. Подати у формі усного виступу, конспекту праць, есе, мультимедіа презентації (на занятті, або в час консультації)	Результати надіслати і викладати на е-пошту (упродовж 10 днів)

			Режим доступу: http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Dobr/Shashkova.htm	(10 год.)	
3 / / 2(1) год	Тема II. Стиль і мова наукового дослідження: 1) Стиль і мова наукового дослідження. 2) Науковий текст. Публікація. Види публікацій. 3) Основні жанри наукових досліджень	лекція	Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю : монографія / Пилип Селігей; НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. - Київ : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2016. - 627 с. Коваль А. П. Науковий стиль сучасної української літературної мови: Структура наукового тексту / А. П. Коваль. — К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1970. — 308 с. Зелінська Н. В. Який він, науковий стиль? / Н. В. Зелінська // Культура слова. — 1990. — Вип. 38. — С. 13–17. Данкіна Л. С. Сучасна українська літературна мова (науковий стиль): Навч. посіб / Л. С. Данкіна. — Х.: ХДЕУ, 2002. — 124 с. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови / Г. С. Онуфрієнко. — К.: Центр навч. л-ри, 2006. — 310 с.	Опрацюйте монографію П.Селігея. Здійсніть самостійний пошук фахової наукової літератури і підготуйте відповідь на питання «Роль знаків у сприйманні наукового тексту. Текст як знак» Обсяг – до 10 хв.	Результати надіслати викладачеві на е-пошту (упродовж 10 днів)
4 / / 4(2) год.	Жанри і стиль наукового тексту	практичне заняття	Питання для дискусії і обговорення: 1. Жанри наукових досліджень. (конспект, реферат, анотація, тези, повідомлення й доповіді на наукових конференціях, курсова, магістерська роботи, аналітична записка, звіт, наукова стаття, дисертації (кандидатська і докторська), автореферат, наукова монографія, реферат, реферування (основні функції, класифікація, об'єкти, етапи та складові елементи реферування), спеціалізовані періодичні наукові видання, Інтернет-ресурси галузі як узагальнюючі наукомісткі галузеві ресурси. 2. Стиль мови наукового дослідження	Самостійно здійснити пошук інформації - Опрацювати матеріали, вибрати і законспектувати статтю із українського періодичного наукового видання (останніх 2-х років) на тему: «Стиль наукової мови» (10 год.)	Конспект представити викладачеві на консультації

5 / / 2(1) год.	<p>ТЕМА 4.</p> <p>Наукознавство як галузь наукового дослідження</p> <p>1. Питання про предмет наукознавства, мету, завдання. Постаті.</p> <p>2. Проникнення Інтернет і розвиток науки</p> <p>3. Загальне наукознавство, соціологія науки, психологія науки, економіка науки, організація науки.</p> <p>4. Моделі вивчення науки. Рівні структури науки: описовий, аналітичний, синтетичний, конструктивний</p> <p>5. Роль наукових товариств. НТШ і його діяльність.</p>	Лекція	<p>Матеріали Міжнародного наукового журналу «Наука та наукознавство» (інтернет-ресурс http://stepscenter.ho.ua/SSS.htm)</p> <p>Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень : навч. посібн. – К. : Видавничий дім „Професіонал”, 2004. – 208 с.</p> <p>Колесников Олександр Володимирович. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. ВНЗ / О. В. Колесников. - 2-ге вид., виправл. та доп. - К.: ЦУЛ, 2011. - 144 с.</p> <p>Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. - К.: Центр учб. літератури, 2010.- 352 с.</p> <p>Наукове товариство імені Шевченка: історія, сьогодення, майбутнє / Р.М. Кушнір, А.В. Фелонюк // Вісник Національної академії наук України. — 2019. — № 1. — С. 64-84.</p> <p>Проців З. "Записки Наукового товариства імені Шевченка" — важлива трибуна наукової думки в Україні / З. Проців // Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства. - 2015. - Вип. 5. - С. — - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ZPND_ZP_2015_5_11</p>	<p>Здійснити самостійно пошук інформації і підготувати конспект статей на наукоознавчу тематику, які опубліковані в сучасних (за останні 10 років) періодичних виданнях</p> <p>або</p> <p>Самостійно здійснити пошук інформації - і підготувати презентацію на тему «Сучасні вимоги до наукових публікацій» (за останні 5 років)</p> <p>або</p> <p>Опрацювати статті Міжнародного наукового журналу «Наука та наукознавство» (на Ваш вибір)</p> <p>Написати коротке есе на тему - <i>Принципи наукометричних досліджень</i></p> <p>(10 год.)</p>	Результати пошуку і презентацію (есе) надіслати викладачеві на е-пошту упродовж тижня
6 / / 4(2) год.	Наукознавство в Україні. Роль наукових товариств	практичне заняття	Підготувати, представити і обговорити презентації (доповіді) на теми: «Українське	Самостійно здійснити пошук інформації -	Представити викладачеві результати

			<p>наукознавство: постаті і факти» «Історія наукових товариств»; «Наукові товариства в Україні»; «Наукове товариство імені Тараса Шевченка»; «Внесок українських вчених у світову науку (персоналії)»</p>	<p>і підготувати презентацію, есе чи виступ на практичному занятті (10 год.)</p>	<p>ти на е-пошту (або виступи на практичному занятті)</p>
<p>7 / / 2(1) год.</p>	<p>ТЕМА 5. Методологічна основа наукового дослідження. Загальнонаукові методи досліджень. Функції методології. Методологічна основа дослідження філософська та фундаментальна. Розвиток методології – діахронний зріз (І. Кант і Г.В.Ф. Гегель). Діалектика як метод пізнання природи. Загальнонаукова методологія. Сучасне науково-теоретичне мислення ТЕМА VI. Загальнонаукові методи досліджень. Методологія наукового пізнання. Поняття про метод наукового дослідження: емпіричні методи дослідження (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент); методи, які використовуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівнях дослідження (абстрагування, аналіз і синтез, індукція і дедукція, моделювання та ін.). Методика</p>	<p>лекція</p>	<p>Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. /С. Е. Важинський, Т І. Щербак.– Суми: СумДПУ імені А. С.Макаренка, 2016. – 260 с. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / А. М. Єріна, В. Б. Захожий, Д. Л. Єрін. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с. Тарелкін Ю. П. Методологія наукових досліджень / Ю. П. Тарелкін, В. О. Цикін. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 194 с. Чернілевський Д. В. Методологія наукової діяльності: Навчальний посібник / За ред. професора Д. В. Чернілевського. – Вінниця : Вид-во АМСКП, 2010. – 484 с. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. /С. Е. Важинський, Т І. Щербак.– Суми: СумДПУ імені А. С.Макаренка, 2016. – 260 с. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / А. М. Єріна, В. Б. Захожий, Д. Л. Єрін. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с. Тарелкін Ю. П. Методологія наукових досліджень / Ю. П. Тарелкін, В. О. Цикін. – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. – 194 с. Чернілевський Д. В. Методологія наукової діяльності: Навчальний посібник / За ред. професора</p>	<p>Здійснити пошук інформації і самостійно підготувати презентацію на тему «Методологія і методи у науці», «Філософські методи у науковому дослідженні», «Фундаментальні та прикладні методи наукових досліджень» або Підготувати есе на тему: «Вплив науки і наукових досліджень на розвиток духовної культури людства» (10 год.)</p>	<p>До початку наступної лекції надіслати на е-пошту, або подати у друкованому вигляді.</p>

	теоретичних і експериментальних досліджень.		Д. В. Чернілевського. – Вінниця : Вид-во АМСКП, 2010. – 484 с		
8 / 4(2) год.	Метод, методика і методологія у науковому вимірі. Загальнологічні методи досліджень	практичне заняття	Виступити із доповіддю-аналізом (або ж мультимедіа-презентація) статей фахового і нефахового скерування, де показати приклади застосування різних методів наукового пізнання. Підготувати презентацію на тему «Аналіз, синтез, абстрагування, ідеалізація, узагальнення, індукція, дедукція, аналогія, моделювання, системний підхід, вірогіднісні (статистичні) методи.» (на вибір, з ілюструванням функцій методологічної основи і прикладного значення)	Есе на тему «Особливості і розвитку методології у науці: факти та імена» Написати есе на тему «Розвиток методів наукового дослідження» (на прикладі досягень одного із вчених – на вибір студента) (10 год.)	Представити викладачеві на е-пошту упродовж 7 днів
9 / 4(2) год.	Тема 7. Технологія наукового дослідження. Наукометрія Структура, різновиди, етапи наукового дослідження. Програма наукового дослідження та її побудова. Науковий напрям, проблема, тема. Особливості підготовки наукового дослідження. Вибір теми (вимоги до теми), робоча гіпотеза і її завдання, постановка проблеми. Головні види опрацювання емпіричного матеріалу (джерела наукового дослідження та види їх опрацювання: план, виписки, анотація, конспект).	Лекція	Клименюк О. В. Технологія наукового дослідження: Авторський підручник. – К. – Ніжин : ТОВ Видавництво «Аспект-Поліграф», 2006. – 308с. Технологія наукових досліджень (схеми та приклади) : навч. посіб. / [уклад. Дороніна М.С.] ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : ІНЖЕК, 2006. – 101 с. Технологія наукових досліджень (схеми та приклади) : навч. посіб. / [уклад. Дороніна М.С.] ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : ІНЖЕК, 2006. – 101 с. Штовба С. Д. Аналіз наукометричних індикаторів для оцінювання здобутків вченого / С. Д. Штовба, О. В. Штовба // Вісник Вінницького політехнічного інституту. - 2016. - № 1. - С. 115-123. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vvpi_2016_1_20 . Наукометричні бази даних: від системи отримання інформації до інструменту оцінювання наукових досліджень / О.Г. Вакаренко // Наука України у світовому інформаційному просторі. — Вип. 15. — К.:	Підготувати презентацію на тему «Технологічні аспекти у науковому дослідженні (можливості та умови)» «Наукометричні бази даних» Або Підготувати есе на тему «Проблеми етики наукового тексту». (10 год.)	Представити викладачеві на е-пошту упродовж 7 днів

	<p>Аналітичний огляд літератури, його особливості. Методологічні висновки. Визначення мети і завдань, об'єкта і предмета дослідження. Апробація, висновки і рекомендації наукового дослідження ТЕМА VIII Етика наукового тексту 1. Роберт Кінг Мертон і його поняття «дух науки»; 2. Проблема пригнічення від незрозумілості наукового тексту (за П.Селігеєм) 3.Плагіат як явище у науковому тексті. 4.Види і форми плагіату (В.Петренко)</p> <p>Науковий жаргон 1.Поняття «Науковий жаргон», його риси та історія розвитку. 2. Типологія мовних зловживань у науковому тексті 3.Вимоги культури наукового тексту 4.Псевдонаукові тексти («Модні дурачі»).</p>		<p>Академперіодика, 2018. — С. 9-15. Мазаракі А. Інтеграція вітчизняної науки до світової через наукометричні бази даних / А. Мазаракі, Н. Притульська, С. Мельниченко // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. - 2011. - № 6. - С. 5-13. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vknte_u_2011_6_2. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі : О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка націон. технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. – Електрон. вид. – 117 с. Етичний кодекс ученого України // Вісн. НАН України. — 2009. — № 7. — С. 64–68. Основи академічного письма: методичні рекомендації та програма курсу / укл. : Н. Шліхта, І. Шліхта ; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. – Київ, 2016. – 61 с. Програмне забезпечення для перевірки наукових текстів на плагіат : інформаційний огляд / автори-укладачі : А. Р. Вергун, Л. В. Савенкова, С. О. Чуканова ; редколегія : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська ; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. – Електрон. вид. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – 36 с. Петренко В.С. Поняття та види плагіату / Часопис цивілістики. Науково-практичний журнал. – 2012. – вип.14. – С.128-131. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю : монографія / Пилип Селігей; НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. - Київ :</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2016. - 627 с.</p> <p>Селігей П. О.</p> <p>Науковий жаргон: основні ознаки та причини появи / П. О. Селігей; НАН України. Ін-т мовознав. ім. О.О.Потебні, Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Ін-т журналістики. - К., 2003. - 55 с.</p> <p>Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник / Ф.С.Бацевич. – К.: Видавничий центр «Академія», 2004. – 344 с.</p> <p>Семенов О.М. Культура наукової української мови: навч. посіб. / О.М.Семенов. – К. ВЦ «Академія», 2010.– 216 с</p>		
10 / / 4(2) год.	<p>Наукометрія як спосіб виміряти здобутки вченого, наукової інституції.</p> <p>Науковий текст в епоху інформаційного суспільства. Плагіат</p>	практичне заняття	<p>Підготувати доповіді (презентації) на тему «Принципи і походження наукометрії», «Текст і його автор», «Жанри наукового тексту», «Особливості творення наукового тексту», «Мовно-стилістичні поради щодо виконання наукового тексту», «Композиція наукового тексту: вимоги і особливості»</p> <p>Підготувати і представити доповідь (есе, презентація) на тему: «Науковий жаргон і його ознаки», «Плагіат як явище», «Чи варто боротися із плагіатом», «Етичні норми науковця», «Науковий текст в умовах інформаційного суспільства», «Науковий текст у педагогіці – особливості і вимоги»</p> <p>««Мистецтво» наукового тексту: поради науковців як правильно писати»</p>	<p>Написати есе на тему «Розвиток методів наукового дослідження» (на прикладі досягнень одного із вчених – на вибір студента)</p> <p>Або</p> <p>Підготувати презентацію на тему «Науковий жаргон: ознаки і цікаві факти» або «Сучасні методи перевірки наукових текстів на плагіат»</p>	<p>Представити викладачеві на е-пошту упродовж 7 днів</p>